För Sveriges fauna nya eller sällsynta Coleoptera huvudsakligen från det norrländska skogsområdet.

Av

OSCAR SJÖBERG.

Det vidsträckta nordsvenska barrskogsområdet är i coleopterologiskt hänseende ännu så gott som okänt. Detta gäller framför allt den del därav, som ligger ovanför den marina gränsen och som i stort sett sammanfaller med den boreala regionen, så som WAHLGREN avgränsat denna (E. WAHLGREN: Sveriges insektgeografiska indelning. Ent. Tidskr. 1913, s. 136 o. f.). Lätt räknade äro de fynduppgifter, som, sedan GRILLS katalog utkom, publicerats från detta område, som dock omfattar ungefär halva Sverige. Orsaken härtill är ej svår att förstå. Så gott som alla svenska samlare äro bosatta inom landets södra delar. Och för den resande samlaren förefaller den enformiga barrskogen, där den enda omväxlingen är myrarna och vattendragen, föga lockande, isynnerhet som det erfordras träget och långvarigt arbete att komma underfund med att dess fauna är åtskilligt rikare, än den första bekantskapen med densamma ger vid handen.

Den bristande kännedomen om den boreala regionen i Sverige framträder tydligast vid en jämförelse med vad som är känt om coleopterfaunan inom motsvarande områden av grannländerna Norge och Finland. Det är ett ej ringa och alltjämt tillväxande antal arter, som äro kända från båda dessa länder men icke från Sverige, ehuru de a priori kunna antagas förekomma även här på grund av denna sin förekomst i grannländerna på ömse sidor.

Att jag nu, som av det följande framgår, lyckats påvisa ett relativt stort antal för Sverige nya skalbaggar, därför har jag till stor del den omständigheten att tacka, att jag under 9 års tid varit bosatt och samlat inom detta outforskade skogsområde, närmare bestämt inom Loos socken i västra Hälsingland, vilken socken är belägen på i medeltal 400 meters höjd över havet. Såsom var att vänta, äro de för Sverige nya arter, jag där anträffat, förut kända från Finland eller Norge eller bägge dessa länder.

Jag tror, att det skulle ha varit av intresse ur insektgeografisk synpunkt, om jag meddelat en förteckning på alla de arter, jag anträffat i Loos, varav ungefär halva antalet äro för Hälsingland nya, men en sådan förteckning skulle helt säkert ha inkräktat för mycket på utrymmet i tidskriften. Utom de för Sverige nya arterna, varibland även finnas ett fåtal från sydligare orter, har jag därför medtagit endast en del märkligare bland de andra fynden. Beträffande bestämningen av arterna har den, där ej annat finnes angivet, utförts av mig själv, dock har densamma, då det gällt för Sverige nya arter, alltid kontrollerats av redaktör A. JANSSON, Örebro.

Beträffande nomenklaturen har jag följt Coleopterorum Catalogus av JUNK-SCHENKLING, i den mån denna utkommit, och för övrigt REITTERS Fauna.

Notiophilus reitteri SPAETH. Mitt fynd av denna art i Loos är redan publicerat av herr Bergmester MUNSTER, Oslo, hos vilken mitt först anträffade ex. varit till granskning (Norsk Ent. Tidsskr. 1926, II, s. 158). Sedan jag kommit underfund med var arten bäst skall sökas, har jag på senare tid funnit den här och var i granskogarna, till vilkas markfauna den hör. Ett par gånger har jag anträffat den under barken av på marken liggande murkna stockar (björk, gråal), men helst söker den sig till de högar av granris med kvarsittande gröna barr, som efter vinterns avverkningar blivit kvarliggande på avverkningsplatserna, under de mot marken pressade kvistarna, där fuktigheten kvarhålles. Under sådana förhållanden fann jag sommaren 1927 över dussinet exemplar.

Arten är funnen i Sibirien, varifrån den först beskrevs (Verh. zool.-bot. Ges. Wien 1899, 49, s. 522), i Ryssland, Finland och Norge, i sistnämnda land från det nordligaste till i Numedalen vid cirka 59° 58′. Följaktligen torde arten förekomma över hela det norrländska skogsområdet, möjligen dock endast på något större höjd över havet, att döma av att de sydliga norska fynden liksom mina äro gjorda på omkring 400 meters höjd.

Arten skiljes från *biguttatus* FBR. bland annat genom betydligare storlek och längre thorax, genom de i hela sin utsträckning chagrinerade yttre täckvingsmellanrummen, genom att den gula fläcken når helt fram till täckvingarnas rot, genom att den sjunde strian i regel är mycket svagare på mitten o. s. v. Beträffande övriga skiljaktigheter hänvisar jag till originalbeskrivningen och till MUNSTERS uppsats: Notiophilus Duméril, de norske arter, i Norsk Ent. Tidsskr. 1922, I, s. 138.

Hydroporus zaitzewi JAKOBS. (= *pectoralius* J. SAHLB.). Anträffad talrikt i en om hösten uttorkande större grop med mossvegetation (huvudsakligen *Polytrichum*) i granskog invid myr 1/2 mil

från min bostad. Även funnen i enstaka ex. i smärre *Carex*-gölar på den närbelägna myren. ♂♂ höst och vår. (FALKENSTRÖM det.) Är funnen i Norge, Finland, Ryssland och Sibirien.

Gyrinus colymbus ER. (= *distinctus* AUBÉ). Beträffande denna arts förekomst i landet heter det hos GRILL: Sverige och Lappl. (Finska?) enl. RÉGIMBART. Jag hade i min samling ett ex., som befanns höra hit, taget juli 1915 vid Ryggens station i Dalarna. I hopp att erhålla flera ex. besökte jag juli 1926 åter platsen och lyckades på den halvtimme, jag hade till förfogande mellan ett par tåg, håva ytterligare 8 ex., tyvärr alla ♀♀ liksom det tidigare tagna. Såväl MUNSTER som FALKENSTRÖM ha haft ex. till granskning och godkänt bestämningen.

Huvudmassan av de vid Ryggen insamlade Gyrinerna utgjordes av *thomsoni* Zaitz. (= *æneus* C. G. THOMS.), vilken art jämte *opacus* C. R. SAHLB. även i Loos är den allmännast förekommande. Den senare har jag också från Uppsala.

Phyllodrepa (Dropephylla) clavigera LUZE. Av denna synbarligen mycket sällsynta art, som blott är funnen på ett fåtal ställen i Finland, har jag tagit ett ex. i Loos juli 1920, men vet tyvärr ej under vilka närmare omständigheter.

Arten är beskriven 1906 i Verh. zool.-bot. Ges. Wien 56, s. 566 och skiljer sig från *linearis* ZETT., vilken den närmast liknar, framför allt genom de korta, utåt starkt förtjockade antennerna — de yttre lederna äro nästan tre gånger så breda som långa — samt genom finare och glesare punktering och starkare glans.

Stenus (Tesnus) scabriculus J. SAHLB. Av mig anträffad i ett enstaka ex. på en sjöstrand härstädes (14/6 26).

Förut känd från Finland och Norge.

Arten är beskriven av J. SAHLBERG i Enum. Col. Brachel. Fenn., s. 53 och citerar jag här SAHLBERGS särdiagnos från *eumerus* KIESW., till vilken art man kommer vid examinationen, om man begagnar sig av de vanliga faunorna av REITTER eller GANGLBAUER: »*St. eumero* v. KIES. simillimus, sed elytris longioribus et minus grosse punctatis, fronte minus excavata, sulcis minus profundis antennisque tenuioribus vere distinctus».

Mycetoporus inaris LUZE (= *norvegicus* BERNH.). I »Die nordeuropäischen Arten der Gattung Mycetoporus Mann. (Col.)» Notulæ Entomologicæ 1925, 5, s. 40 anför W. HELLÉN *Mycetoporus forticornis var. inaris* LUZE såsom funnen av mig i Loos efter ett ex., som tillsänts honom för bestämning. Vid förnyad granskning fann han dock, att det var fråga om ett ex. av den för Sverige nya arten *pachyraphis* PAND. Rättelsen är redan gjord av A. JANSSON

i »Coleopteren aus dem Sarekgebiet» 1926. Jag har dock senare anträffat även ett ex. av *inaris* härstädes.

HELLÉN vill l. c. hålla före, att *inaris* LUZE endast är en större och robustare, svarthuvad varietet av *forticornis* FAUV. Han synes därvid dock ej ha tagit någon hänsyn till mikroskulpturen, som i nutida systematik spelar en stor roll som artskiljande faktor. Beträffande denna säger LUZE (Bolitobiini, Verh. zool.-bot. Ges. Wien 1901, 49, s. 695—6) om *inaris:* »Unter dem Mikroskope erscheinen der Halsschild blank, die Flügeldecken fein und wenig dicht, das Abdomen fein und ziemlich weitläufig quer gerieft». Om *forticornis* heter det däremot: »Unter dem Mikroskope erscheint die Oberseite mit Ausnahme des deutlich gerieften Abdominalendes nur mit Spuren weitläufiger Riefung». På mina exemplar stämmer detta.[1] Antalet punkter i täckvingarnas punktrader tyckes även vara olika hos de två: 7—8 hos *inaris,* 5—6 hos *forticornis*. Ehuru mitt material är för ringa, för att jag skulle våga yttra mig med någon större säkerhet, finner jag dock, att dessa skulpturdifferenser tillsammans med form- och färgskiljaktigheterna göra det högst sannolikt, att *inaris* är en god art.

Mycetoporus niger FAIRM. Av denna art, som i Sverige blott anträffats av FRISENDAHL i Ragunda i Jämtland (Ent. Tidskr. 1918, s. 203), har jag anträffat ett ex. i Loos.

Tachyporus scutellaris RYE. Denna art förekommer här tämligen talrikt under fuktigt hö vid lador på myrängar. Förut tagen i Närke av A. JANSSON (Ent. Tidskr. 1921, s. 186).

Tachinus elegans EPP. I juni 1927 fann jag sju ex. av denna art under en föregående höst fälld gran med kvarsittande gröna barr. De mot marken pressade grenarna, som varit fasttjälade, hade dock svartnat, och under dessa anträffades exemplaren tillsammans med *Notiophilus reitteri* SPAETH, *Mycetoporus niger* FAIRM. och en hel del andra mer eller mindre sällsynta coleoptera. 2 ♀♀ tillhörde huvudformen, övriga ex. var. *munsteri* LUZE.

I Sverige är arten förut blott funnen i Ragunda i Jämtland av FRISENDAHL (Ent. Tidskr. 1919, s. 50) i högar av rutten svamp. I Norge är den tagen bland granbarr: i Biri och Numedalen av MUNSTER (Norsk Ent. Tidsskr. 1923, I, s. 264) och i Grong och vid Stenkjær av LYSHOLM (Norsk Ent. Tidsskr. 1926, II, s. 149).

Hypocyptus ovulum HEER. Av denna för Sverige nya art erhöll jag ett ex. samman med många av *læviusculus* MANN. vid håvning på en äng härstädes en afton i juli 1927.

Är närmast funnen i Finland.

---

[1] Studiet av mikroskulpturen hos *Mycetoporus*-arterna fordrar stark förstoring (120 ×) och god sidobelysning.

Myllæna gracilicornis FAIRM. Jag har i sept. 1926 tagit åtskilliga ex. av denna art vid sållning av vitmossa vid en bäck i socknens västliga del på Hamra kronopark i Dalarna. Förut känd från Halland och Jämtland.

Gyrophæna fasciata MARSH. I början av juli 1926 infångade jag ett flygande ex. av denna art i Rättvik i Dalarna. Förut endast uppgiven för Skåne (THOMSON).

Cyphea curtula ER. Sedan jag i maj 1920 fann det första exemplaret av denna mycket sällsynta art under starkt multnad aspbark, har jag årligen sökt efter arten och fann i april 1926 ett andra ex. under liknande förhållanden som det första. Våren 1927 anträffade jag äntligen arten något rikligare (7 ex.). På Tensberget, ett sydberg en mil söderut från min bostad, hade året förut flera aspar blivit fällda. En grov, ännu frisk stock var angripen av någon större skalbagges larver (sannolikt *Xylotrechus rusticus* L.), som efter att ha gjort gångar under barken ätit sig in i veden. I de med maskmjöl fyllda gångarna under barken var det, som arten anträffades, och torde den alltså föra samma levnadssätt som de närbesläktade *Placusa*-arterna, av vilka en även förekom i dess sällskap, nämligen *tachyporoides* WALTL.

Sedan WÅNGDAHL och THOMSON anträffade arten vid Iggesund i början på 80-talet, synes den ej ha återfunnits i Sverige förrän nu. I Finland och Norge är arten även funnen ehuru sparsamt.

Placusa atrata C. R. SAHLB. En art, som av GRILL blott uppgives för Skåne (THOMSON), men som i Loos förekommer ej sällsynt under barken av nyfällda björkar och aspar i saftflödet. Däremot har jag aldrig funnit den, såsom *depressa* MÄKL. och *tachyporoides* WALTL., i Ipidgångar under granbark, vilket enl. SAALAS (Die Fichtenkäfer Finnlands 1917, I) är dess huvudsakliga förekomstsätt i Finland.

Phymatura brevicollis KR. I sitt förtjänstfulla, ovan citerade arbete lämnar U. SAALAS många värdefulla biologiska uppgifter bland annat beträffande Coleoptera levande på och i grantickor. Föranledd härav började jag för några år sedan undersöka alla grantickor jag anträffade och belönades med en hel del sällsynta arter och bland andra denna. SAALAS, som ej själv funnit arten, meddelar sex finska lokaler, på vilka den anträffats av hans fader, som berättat, »dass er ihn immer an der Unterseite von frischen *Formitopsis ungulata*-Schwämmen, die an Fichtenstümpfen wachsen, gefunden hat». Jag har undersökt minst ett hundratal på granstubbar växande tickor och funnit arten på tre av dessa, vilka förutom egenskapen att vara färska (med vit undersida) ägde gemensamt, att de växte på stubbar i gammal tät granskog. På

de solöppna hyggena, där några år efter avverkningen tickorna pläga växa rikligt på stubbarna, synes arten däremot ej förekomma. Sannolikt är därför, att den är i viss mån ljusskygg. Säkert är, att den är mycket lokal. Jag har nu i 3 års tid i maj och juni då och då tagit ex. av arten på samma ticka, varest jag först fann den, men ej funnit något enda på tickor i omedelbart grannskap. Vid minsta buller släppa sig djuren till marken, varför infångandet bäst sker genom att sticka såll eller slaghåv under tickan, varvid de vanligen genast släppa sig ned på dessa.

Arten, som överallt är mycket sällsynt, är förutom i Finland nyligen anträffad i Norge (Norsk Ent. Tidsskr., II, s. 162) och förekommer dessutom i östra Mellaneuropa och Sibirien.

Mina ♂♂ ha 8:de tergiten i bakkanten försedd med 8 små, jämnstora tänder, vilket jag ingenstädes funnit omnämnt i litteraturen, väl beroende på förbiseende. Den 7:de tergiten är hos ♂ på ytan före bakkanten försedd med en liten tuberkel, som dock helt och hållet saknas på ett av mina ex., vilket ändå ingenkännes som ♂ på den tandade 8:de tergiten.

Bolitochara (Ditropalia) mulsanti SHARP. I maj 1925 tog jag ett ex. vid sållning av granbarr och juli 1927 ett andra ex. på samma ticka, varpå jag tagit flertalet ex. av föregående art.

Förut funnen i Skåne och vid Stockholm.

Atheta (Hygroecia) fallaciosa SHARP. Ett ex. funnet i mossa på sjöstrand härstädes. (BERNHAUER det.).

I Sverige förut blott funnen i Närke av A. JANSSON (Ent. Tidskr. 1921, s. 182.)

Atheta (Traumoecia) depressicollis FAUV. Denna art torde ej vara så sällsynt i Norrland, ehuru den ej förut publicerats från Sverige. I Loos förekommer den ganska allmänt höst och vår, mestadels i ruttna svampar men även i andra ruttnande vegetabilier. Jag har även tagit den i Malmberget i Lappland i rutten svamp.

Funnen i Finland och Norge.

Atheta (Hypatheta) valida KR. I Sverige förut blott funnen i Ragunda i Jämtland av FRISENDAHL (Ent. Tidskr. 1917, s. 298). Förekommer i Loos ej sällsynt.

Atheta (Liogluta) lævicauda J. SAHLB. JANSSON anför arten från Lappland och Närke (Ent. Tidskr. 1927, s. 214). Härtill kan jag lägga Hälsingland: Loos, varest jag tagit ett par ex. av densamma.

Atheta (Rhagocneme) fractipes MUNSTER. I Norsk Ent. Tidsskr. 1922, I, s. 206 beskriver Bergmester MUNSTER denna nya art och uppställer för den det nya undersläktet *Rhagocneme*, baserat på baktibiernas egenartade byggnad. Dessa äro nämligen strax nedom

basen böjda, tillplattade och något vridna. Som *A. (Acrotona) subsinuata* ER. har baktibierna likartat ehuru långt ifrån så höggradigt omdanade, överför han även denna art till undersläktet i fråga, vilket dock ej godtagits i Coleopterorum Catalogus, där *subsinuata* kvarstår under *Acrotona*.

Arten är lätt igenkänd på de karakteristiska baktibierna. Den var hittills endast funnen i Norge men där flerestädes i det nordliga och centrala, mest i halvtorr hästspillning. Arten är i Loos ej sällsynt från mitten av augusti hösten ut. Mest har jag funnit den i torrare kospillning, men jag har tagit den även i hästspillning och i ruttna svampar.

Atheta (Dimetrota) allocera EPP. Jag fann ett ex. juni 1927 i Loos. Förut känd från Lappland: Torneträsk och Sarek (Coleopteren aus dem Sarekgebiet von ANTON JANSSON).

Acrostiba borealis C. G. THOMS. Förekommer ej sällsynt i Loos, huvudsakligen vid kospillning, men endast i skogarna. På ängar och öppna betesmarker finnes den icke. Den förekommer dels på ytan av, dels och talrikast under spillningen i den av safterna genomdränkta mossan. Den fordrar färsk spillning och infinner sig snabbt till sådan samt lämnar den i allmänhet, så snart den börjar torka, men vid regnig väderlek kan den stanna betydligt längre.

Förutom vid spillning av olika slag är den i Norge anträffad på blommande rönn. Jag har en gång även funnit ett par ex. på blommande *Salix*.

Ocyusa (Poromniusa) procidua ER. Denna för Sverige nya art har jag funnit i Loos endast på ett par lokaler i tallskog, men där talrikt år efter år mycket tidigt om våren, så snart marken blivit bar. Erhålles då vid sållning av det översta upptinade lagret av barr, barkbitar och mossa tillsammans med talrika Collemboler, på vilka den synbarligen anställer jakt.

Under enahanda förhållanden är den anträffad i Norge av Bergmester MUNSTER (Norsk Ent. Tidsskr. 1923, I, s. 298) samt även funnen i Finland och Danmark.

Ocyusa (Mniusa) incrassata MULS. et REY. Erhållen sparsamt i Loos vid sållning av barr och mossa i granskog. Av GRILL uppgiven för Sk. (THOMS.) och Jmtl. (J. SAHLB.).

Oxypoda (Demosoma) assecla MAEKLIN (*assecta* GEM. et HAR.). Denna art, som red. JANSSON tagit i Örebrotrakten och vid Stockholm (Ent. Tidskr. 1924, s. 147), förekommer i Loos ej sällsynt under fuktigt hö vid lador på myrängar.

Dasyglossa prospera ER. Jag tog ett par ex. $^{21}/_{7}$ 1925 i Udde-

holm i Värmland på sandstrand vid Rådasjön. Ny för Sverige, men funnen i Norge och Finland.

Aleochara (Polychara) diversa J. SAHLB. Är förut endast känd från Jämtland, varest framl. AXEL FRISENDAHL tog den i Ragunda (Ent. Tidskrift 1918, s. 203). I Loos är arten ej sällsynt. Jag har tagit den i komposthög, i ruttna svampar, bland ruttnande potatis i källare samt en gång bland granbarr.

Euplectus punctatus MULS. Jag har funnit tre ex., 2 ♂ 1 ♀, av denna art i Loos, under bark av björk och asp. I Sverige förut blott funnen av JANSSON på Gotska Sandön (Ent. Tidskr. 1924, s. 150) (JANSSON det.).

Euconnus (Microscydmus) nanus SCHAUM. Denna vår minsta scydmaenid angives av GRILL såsom funnen i Halland (FÅHRAEUS) och vid Sthlm (LAMPA). Jag har erhållit ett ex. i Loos vid sållning av en söndersmulad murken björkstam.

Agathidium (Neoceble) confusum BRIS. Ett ex. från Loos, taget på en björkticka. Förut blott känd från Skåne.

Agathidium (Neoceble) sphærulum REITT. JANSSON uppgiver arten (Ent. Tidskr. 1924, s. 150) från Skåne och Närke. I Loos är den tämligen allmän under bark (björk-, asp-, gran-), men jag har även anträffat den i myxomycet på tallstubbe och i utsipprande saft vid björkstubbe.

Orthoperus punctulatus REITT. och *punctatus* WANK. Jag har tagit båda arterna i Loos. Den förra förekommer icke sällsynt på undersidan av björk- och grantickor samt under svampig björkbark; av den senare har jag blott erhållit ett ex. vid sållning av granbarr.

I Ent. Tidskr. 1919, s. 51 meddelar FRISENDAHL, att han tagit *punctulatus* i Ragunda »under ruttnande granris». På grund av förekomstsättet anser jag det troligt, att hans fynd tillhöra *punctatus*, som typiskt förekommer bland granbarr. Och styrkes detta av, att MUNSTER som bestämt FRISENDAHLS ex., säger sig ha förbytt namnen på de två arterna (Norsk Ent. Tidsskr. 1923, s. 271).

Aphodius nemoralis ER. Ett ex. av denna för Sverige nya art tog jag härstädes den 7/6 1923 i hästspillning. Är funnen i Finland och i Norge, varest MUNSTER tagit den i älgspillning vid Kongsberg (Norsk Ent. Tidsskr. 1922, s. 134).

Cryptopleurum crenatum PANZ. Under samma gran, varest jag juni 1927 fann *Tachinus elegans* m. fl., anträffades även ett ex. av denna sällsynthet, som förut blott var känd från Öland (ANTON JANSSON. Coleopterologiska bidrag. Ent. Tidskr. 1921, s. 196).

Epuræa lapponica REITT. Förekommer ej sällsynt i Loos i

ruttnande vegetabilier. Även har jag tagit arten i Malmberget i Lappland. Från Sverige eljest känd endast genom FRISENDAHLS fynd av arten i Ragunda i Jämtland (Ent. Tidsk. 1917, s. 300).

Epuræa abietina J. SAHLB. I Ent. Tidskr. 1903, s. 107 publicerar MJÖBERG fynd av denna art från Stockholmstrakten. Jag har tagit flera ex. i Loos under barken på granstubbar. Jag antog den först vara *florea* ER., men sedan jag erhållit ett norskt ex. av *abietina*, kunde jag konstatera samhörigheten med denna art.

Funnen i Finland och Norge.

Epuræa thoracica TOURN. Är en av våra sällsyntaste *Epuræa*-arter och tidigare endast funnen av red. JANSSON i enstaka ex. i Närke och på Öland (Ent. Tidskr. 1915, s. 200 och 1921, s. 196). Jag har nu lyckats anträffa arten i Loos, där jag tagit ett par ex. i Ipidgångar under granbark ($^{22}/_{9}$ 25 och $^{9}/_{9}$ 26).

Rhizophagus (Eurhizophagus) grandis GYLL. I ett bestånd av gamla granar någon km. från min bostad fann jag i slutet av augusti 1927 några träd, som voro angripna av barkborren *Dendroctonus micans* KUGEL., och anträffade jag i larvhålorna åtskilliga ex. av *Rh. grandis* (i allt 18 ex. vid 6 besök på platsen under höstens lopp). I larvhålorna förekommo de i de från larver fria, äldre delarna av hålorna och dit syntes de även föra sitt byte för att där i ro förtära det. Jag fann dem nämligen ett par gånger i färd med att spisa på halvätna *micans*-larver.

Från Sverige är arten förut blott känd från Västergötland (SCHÖNHERR), men den torde nog, om än sällsynt, finnas över hela landet samman med *Dendroctonus*.

Læmophloeus (Crypholestes) abietis WANK. Är ej sällsynt i Loos, i Ipidgångar under granbark. Rikligast förekommer den tidigt om våren. I Sverige förut funnen i Ragunda i Jämtland av FRISENDAHL samt i Lappland: Sarek (Coleopteren aus dem Sarekgebiet von ANTON JANSSON).

Læmophloeus (Crypholestes) alternans ER. Synes däremot vara sällsynt, då jag först sommaren 1927 lyckats anträffa den i ett par ex., ävenledes i Ipidgångar under granbark.

Förut blott känd från Närke, där den tagits av A. JANSSON (Ent. Tidskr. 1921, s. 197).

Atomaria (Anchicera) hislopi WOLL. Även mitt fynd av denna art i Loos är nyligen publicerat av herr MUNSTER (Norsk Ent. Tidsskr. 1927, II, s. 180) efter ett ex., som tillsänts honom för bestämning.

Arten är i England funnen i ripspillning, i Finland i häst- och älgspillning, således under omständigheter, som starkt avvika från

övriga *Atomaria*-arters levnadssätt. MUNSTER, som även funnit arten i Norge (? på björkticka), förmodar därför, att »dens forekomst i lort er betinget av, at denne er gammel og bevokset med en eller anden mugsop, paa hvilke arterne av denne slækt ellers altid lever». Jag kan ej gå med härpå, då mina fynd intyga annat. Det första ex. erhöll jag i utsipprande saft vid björkstubbe, det andra tog jag sittande på ett på alldeles färsk hästspillning nerfallet björklöv, och senaste sommar hade vi så nöjet, min vän och gäst redaktör JANSSON och jag, att finna var sitt ex. vid sållning av mossa under kospillning. Spillningen var ej alldeles färsk men företedde inga tecken på mögelbildning, mossan var däremot genomdränkt av safterna från spillningen. Jag håller därför före, att arten i likhet med en del andra Coleoptera med liknande förekomstsätt t. ex. *Acrostiba* är i främsta rummet saftsugare. Även andra *Atomaria*-arter träffas ju ej sällan i björksaft, men *hislopi* torde ha specialiserat sig på spillningssafterna, som ju också visat sig kunna locka vissa fjärilar.

Då arten ej finnes upptagen i de vanliga faunorna, meddelar jag här efter HOLDHAUS (Beiträge zur Kenntnis der Koleopteren-Gattung Atomaria Steph. Von stud. phil. K. HOLDHAUS in Wien. Münch. Kol. Zeitschr. I, 1903, s. 382) de utmärkande kännetecknen:

»*A. hislopi* unterscheidet sich von *gibbula* durch bedeutende Grösse (long. 1,6—2 mm.), flachere, breitere und viel robustere Körperform, auffallend kurze, aber mässig kräftige Fühler, welche nach rückwärts nur wenig über die Hinterecken des Halsschildes hinaus reichen, und durch die stets wohlentwickelten Flügel. . . . Von der habituell einigermassen ähnlichen *A. turgida* unterscheidet sich *hislopi* leicht durch das kürzere erste Fühlerglied, den mit Ausnahme der Fühler und Beine einfarbig schwarzen Körper etc.»

Atomaria (s. str.) alpina HEER. Av GRILL uppgives denna art såsom funnen Sk.—Lappl., vilken uppgift torde gälla den som synonym uppförda *elongatula* C. G. THOMS., som dock ej är synonym med *alpina* utan med *prolixa* ER., vilket framgår av THOMSONS beskrivning av antennerna. Som synonym till *prolixa* uppföres också *elongatula* C. G. THOMS. av SCHENKLING i Coleopt. Catal.

Den rätta *alpina* förekommer dock även i Sverige, ehuru utbredningen ej är känd, men torde den vara åtskilligt sällsyntare än *prolixa*. Jag har tagit arten i Loos i åtskilliga ex., huvudsakligen på undersidan av färska grantickor, dock även på björk- och altickor.

Corticaria saginata MANN. Funnen av mig i Loos, men blott i ett ex., på en björkticka. Är ny för Sverige men känd från Finland och Norge.

Cis quadridens MELLIÉ. Av denna sällsynta, i Sverige förut blott i Skåne funna art har jag erhållit några få ex. i Loos i gran- och altickor.

Cis dentatus MELLIÉ. Förekommer liksom föregående sällsynt i Loos, i gran- och altickor. Är funnen i Skåne av THOMSON samt vid Alvesta i Småland enl. ÖSTRAND (Ent. Tidskr. 1921, s. 248).

Ennearthron laricinum MELLIÉ. Ännu en för Sverige ny art, som jag anträffat i Loos och som förut är funnen i Finland och Norge. Jag har tagit den sällsynt i tickor på gran och björk.

Agrilus subauratus GEBL. I en samling ouppsatta Coleoptera, som jag erhållit från tandläkare F. NORDSTRÖM, fanns ett ex. av ovannämnda art. Detsamma var enligt anteckning på konvolutet taget av MALAISE i Nacka invid Stockholm. Arten är ny för Sverige och närmast funnen i södra Finland.

I samma samling förekommo även ett par ex. av den sällsynta *Anthaxia morio* F., tagna av tandläkare NORDSTRÖM vid Aspvik på Värmdö 1911 och vid Jakobsberg i Södermanland 1919.

Hypophloeus suturalis. PAYK. Förekommer i Loos ej sällsynt i Ipidgångar (*Ips typographus* L.) under granbark på stående träd.

Enl. GRILL känd från Småland och Västergötland.